

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.	Előfizetési árak Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.	Hirdetések egység szerinti. A nyílt tér sora 1 korona.
---	--	---

A közigazgatás és a háború.

Tagadhatatlan, hogy a közigazgatás, mint a végrehajtó hatalomnak egyik legfontosabb ága a múltban nem részesült abban a figyelemben, amelyet a reája bízott nagy érdekre való tekintettel méltán megérdemelt volna. Ez annak tudható be, hogy a közigazgatási szervezetet általában a kormányzó és a törvényhozó akarat automatikus végrehajtójának tekintették, holott annak az élethez, annak változataihoz, sajátjaihoz az avval való szoros kapcsolata folytán öntudatos cselekvésben alkalmazkodnia kell. A közigazgatás válja valóra a közhatalom akaratát, de mindig az adott helyzethez alkalmazkodva, ami nemcsak önálló kezdeményezési és cselekvési jogot feltételez, hanem annak érvényesítéséhez szükséges helyes utat biztosít.

Nálunk még egy különös körülmény is hozzá járult ahhoz, hogy a közvélemény egy szükséges rossznak ítélje a közigazgatást és ez, a közigazgatási szervezetünk sajátos alakulása. A

felületes szemlélők közigazgatási szervezetünket az elmúlt századok patriarkális korszakának maradványául tekintették s csupán azt látták, hogy ez a szervezet lépten-nyomon az egyéni cselekvési szabadságot korlátozza, gátolja s a szervezet egy kiváltságos osztály uralmának biztosítására szolgáló intézménynek minősítették és nem látták, hogy a közrend fenntartására irányuló törekvésen felül a közigazgatás más feladatok megoldására is hivatva van.

Ha az igazsághoz óhajtunk jutni, valljuk be őszintén, hogy a látszat után ítélve, ebben a felfogásban volt is némi igazság.

A falu népe, a városok polgársága túlnyomó részben csak akkor érezte a közigazgatási szervezet létezését, amikor az adóvégrehajtást fogatosított, amikor kihágási ügyekben idézést küldött stb. De nem látta a közigazgatás segítő kezét akkor, amikor az egyén a köz támogatásra volt utalva, amikor védelmet keresett az őt személyében, vagyonában vagy megélhetésében ért jogtalan és emberi önzésből fakadó támadások és sérelmek ellen, vagy amikor az életviszonyok kényszerítő körülményei erre utalták.

Amikor pedig ügyes-bajos dolgai folytán érintkezésbe lépett a közigazgatási szervezettel, nem gyors elintézését, intézkedést és orvoslást talált, hanem ide-oda küldözgetésben, meg nem értett magyarázatokban, felvilágosításban részesült s csak nagy idővesztéssel tudta dolgát elintézni.

Ezzel a jólismert képpel szemben áll a mai közigazgatás, amely segélyek megállapításával, a közlelemzés biztosításával, a gazdasági szükségletek kielégítésével s általában a népgyógyozásával foglalkozik. Szervez, közvetít, ellentétes gazdasági érdekeket kiegyenlít, az elhagyottak támasza, a szenvedők sorsának enyhítésére a szivekben szunnyadó részvét és szánalom érzetét a jótékonyág gyakorlására buzdítja.

Ezt a tevékenységet a társadalom önkéntes csatlakozásával a közigazgatás látja el és hozzá tehetjük, hogy általában kifogástalanul, ugyan azokkal a szervekkel és szervezetekkel, amelyek a közfelfogás szerint, túlérték önmagukat és sok jogos kritikát váltottak ki. Ha hibák vannak is, ez nem a szervezetnek a hibája, hanem annak, hogy későn s csak egy nagy világrázkódtatás folytán jutottunk a közigazga-

Én is jártam arra.

(Folytatás.)

Alomról és fáradságról tévén szó, hadd mondjak el még egyet. Még a Dayeszter inenső partján voltunk, egyik hidfőt támadtuk S. és J. nevű községek között és S. községen keresztül három napos ütközetben... S. községet elfoglaltuk, de tulajdonán olyan erős ellenállást fejtettek ki a „maszkálók” hogy nem tudtuk állásainkig eljutni s ott kellett lapulnunk egész nap a halál, más néven orosz ágyuk s gépfegyverek torkában, mindössze talán száz lépésnyire drótkerítéseiktől. Borzasztó volt kivárni az estét, melynek beálltával aztán visszarendeltek bennünket pár száz lépésnyire, mert a szányak amugyis lemaradtak. Ott a tartalék már elég jó lövészetknöket ázott, de tekintettel arra, hogy az ellenség ellentámadása féltő volt, ébren kellett tartanunk a legénységet. Elrendeltük tehát, hogy ássák tovább az árkokat, kössék össze, mi pedig végigjártuk a szakaszunk meg a század vonalát, hogy biztassuk, ellenőrizzük őket. A dolog ment gépiesen. Erre mi is leültünk az egyik árok szélére s hármásban elbeszélgettünk, hogy az elalvásnak elejét vegyük a században, egyes vezényszókat adattunk tovább a rajvonalba. A többek közt azt is: „Élesen előrefigyelni, tovább adni!”... Továbbadták... Mi pedig beszélgettünk, persze többet Magyarországról, mint a háborúról... Aztán hallgattunk is közben nagyokat, Tőlünk jobbra ázott szorgalmasan egy honvéd. Néha meg-megállt közben, de aztán csak folytatta megint... Csend volt...

Hadnagyom nagyot ásitott, erre a henvéd felkapta fejét, előrebámult, aztán átszólt a jobb szomszédjának: „Élesen előrefigyelni, továbbadni!”... És dolgozott tovább lehajtott fejjel. Furcsa volt az eset, hiszen mi nem adattunk semmi vezényszóval tovább, megkérdeztük hát a honvédet, látott-e talán valamit. I-mét felkapta fejét, előrebámult, aztán átszólt jobbszomszédjához: „Élesen előrefigyelni, továbbadni!”

Akkor vettük észre, hogy az a szegény ördög álmában adta tovább azt a bizonyos mondatot és alva ázott. Ha valaki mesélte volna, nem hittem volna el neki. De láttam... És, Isten bizony, fájt akkor a szívem... És megborsósdzott a hátam, ha arra gondoltam, mi lenne, ha most jönének az oroszok?!... Felugrottunk, végigjártuk az őrszemeket, mindenütt majdnem az előbbi tapasztalat s vajjon lehetett-e volna büntetni őket, mikor magunk is emberfeletti erővel birkóztunk az álommal. Ilyenkor talán a Magyarok Istene vigyázott ránk!... Ez volt június tizenötödikén.

Két hónap múlva már hol voltunk S-től. Háromnegyedrészt más legénységgel, már azóta negyedik századparancsnokkal s megismertem az orosz legnehezebb gránátok mészikáját is haladva Kelet-Galicián keresztül kemény napok során, melyek közül a haliczi hid és hidfő elfoglalása volt egyik legszebb és mesze híres fegyverténye honvéddandárunknak, melynek láttán L. német hadseregpáncsnok generális tapsolt örömeiben és csodálatában. Persze nekünk nem igen volt kedvünk eszünkbe sem jutott tapsolni, de tényleg valami lázas öröm hajszolt minket is folyton előre, látva e rengeteg orosz foglyot,

úgy, hogy aznap, június harmincadikán vagy két-háromezer lépéssel jutottunk előbbre, mint ahogy tulajdonképpen szabad lett volna tekintettel a front többi szakaszaira. Szép volt, ha most úgy visszagondolok rá s képpé mosódik a többi sok-sok apró és nagy történet, melynek a végén magam voltam az, kit hordágyon cipelték végig vissza Galicián ebbe a gyönyörű szép Magyarországba, ahol béke szállja meg a visszatérő sebesült lelkét

Estéinkint, mikor tízóra után kioltják a lámpákat a kórteremben s az ablakon bevilágít holdsugára, egy-egy új beteg felkötődő köve ágyában beszéli el harctéri élményeit. Szótlanul hallgatjuk... Megnevezi a helyet, ahol drukkjában imádkozni kezdett... s ahol egy folyó választotta csak el őket az ellenségtől, a másik sarokban is megszólal egy bajtárs:

— Én is jártam arra!

Hallgatom őket s amint hallgatom, jó magam is végig nézem az emlékezés szemüvegén az ott eltöltött három és félhónap örömet-baját, fenséges borzalmát s tudom, majd egyik este én is elkezdem beszélni büszke örömmel — mikor valamelyik elhagyta a Stripáról vagy Zlotalipáról szóló históriáját hogy:

— Én is jártam arra...

Talán a fentieket fogom folytatni!

II.

Mikor megérkeztünk a tűzvonalba, arról irok mostan, az első és legszomorúbb harctéri éjszakámról. Mert addig mindig csak biztattuk magunkat és egymást, ha úgy a kedvünk elszonytyolódott, majd ráértünk busulni akkor, ha... odaértünk.

tás valódi hivatásának tudatára és a viszonyok kényszerítő hatása folytán kellő előkészület, szervezkedés nélkül láttunk olyan feladatok megoldásához, amelyről eddig a gyakorlati életben fogalmunk se lehetett.

A közigazgatás fontosságának felismerése szükségképpen magával hozza a másik eredményt, a közigazgatás igazi hivatásának felismerését és ennek megfelelő intézményes szervezését.

A részletek kifejtése messzire vezetne, ezért csak röviden utalunk arra, hogy ezt a fentebb vázolt hivatást kell belőlni a békés idők közigazgatásának is s a szervezeteket is e feladatokhoz képest kell átalakítani, mert a győzelmes hadjáratokkal együtt járó gazdasági, pénzügyi és megélhetési nehézségek káros hatásai csak úgy csökkenthetők, ha ezzel a nehézségekkel küzdő nép törekvéseiben a közlegszelebb körü támogatására számíthat.

Ezt az eredményt hozta meg a háboruban eddig eltöltött idő.

A nemzet virága hullott el e tanulságokért is! Nagy árt fizettünk, de ha azoknak ellenértékét a reánk köszöntő békében okszerűen felhasználjuk, akkor a nemzet jövőndő nagyságáért, a népünk jólétéért hozott áldozat a szülők, a testvérek és minden érző, igaz magyar lélek könnyein át meghozza áldást hozó gyümölcsét.

A 18 évesek sorozása.

(A honvédelmi miniszter intézkedései a legújabb népfőlkelői szemléőről.)

A honvédelmi miniszter a tizenhét évesek, valamint az eddigi szemlére bármely ok miatt nem jelentkezett idősebb népfőlkelők sorozási hirdetménye kapcsán fontos rendeletet küldött Zalamegye alispánjához. A rendelet főbb pontjai ezek:

Hát odaértünk. Már délután megmondták, hogy estére »levetnek bennünket a rajvonalba.« Gyönyörű nagy erdőben aludtuk utolsó nyugodt, már amennyire nyugodt álmunkat, úgy déltől délután ötig. Előttünk pár száz lépésnyire feleseittek egymással a tüzérek, persze az ő módszerükön, ágyukból. Nagyon szerettem volna őket látni, de nem volt szabad az erdő széléhez még csak közeledni sem, nem hogy onnan kinézni, vagy pláne kimenni, nehogy az ellenség megfigyelője észrevegye, hogy ott katonaság van s a tömegben heverő menetszázadok közé odadologozzon akár találmra is egypár jó öreg srappellel. Hát törtöttem kíváncsiságomat. A hangulat nagyon harctéris volt, kivált nekem, aki még csak tesztice is alig ismertem az igazat.

Egy az erdőben vágott friss uton lovasak vágtattak hébe-hoba fel s alá, úgy látszott rajtuk, hogy valami jelentést, vagy parancsot visznek. Telefonisták javították a vezetékét, valahol elszakadhatott. Tábori csendőrök járták titokzatosan látszó utjait. Szeges drótkercseket meg töltényes ládákat cipeltek karóra fűzve mindenféle fegyvernemhez tartozó ruházatu katonák; szóval a helyzet mindenképen úgy festett, mint a hasonló, még valamikor odahaza, mikor önkéntes társaimmal, vagy ismerősökkel tárgyaltuk és kritizáltuk nagy »szakértelemmel« a harctéri helyzetet.

(Polytatom.)

Zób Mihály.

A népfőlkelői szemle-bizottság éppen úgy alakítandó meg, mint a tizenhét évesek legutóbbi sorozását, vagyis polgári elnökkel, akinek hatásköre azonban ezúttal nemcsak az 1898. évben született egyének megvizsgálásánál hanem a jelentkezésre köteles összes évfolyambeli egyének megvizsgálására kiterjed. Vagyis a polgári elnök nemcsak a tizenhét éveseket, hanem idősebb egyéneket is küldhet felülvizsgálatra.

Azok a tizenhét évesek, akik az előző szemléken nem jelentek meg s így csak most állanak elő, alkalmasságuk esetén azonnal tartoznak bevonulni, ha olyan évfolyamba tartoznak, amelyet már legyeres szolgálatra behívtak. Magánviszonyaik rendezhetése végett 48 óra haladékot kérhetnek. Aki hadimunkán távol van, hazaérkezése után nyomban köteles szemlére jelentkezni.

Abban a kérdésben, vajjon a népfőlkelésre kötelezettek megilletné-e a véderőtvény 29. §-ában a papjelöltek részére biztosított kedvezmény, illetőleg kétes esetekben abban a kérdésben, hogy az illető népfőlkelésre kötelezett felavatott (tényleges alkalmazott) lelkésznek vagy papi jellegű tanárnak tekintendő-e, az illető által személyes bemutatott okmányok alapján a vegyes bizottság elnöke határoz.

Amennyiben népfőlkelési bemutató szemlebizottságok az elővezetett népfőlkelésre kötelezettek fogyasztásuk megállapítása végett helyőrségi kórházba küldenek: a szemlebizottság a népfőlkelésre kötelezettek, tekintet nélkül fogyasztásukra, csak helyőrségi kórházba rendelheti, ily egyének más kórházba egyáltalán nem küldhetők. A helyőrségi kórház parancsnoksága által kitűzött napot megelőző napra a kórházba utasított népfőlkelésre kötelezettek a járási székhelyre beidézendők és egy kísérelővel a helyőrségi kórházba küldendők.

A honvédkiegészítő parancsnokság azoknál, kikre néve a kórházi lelet szerint alkalmasságot kizáró fogyasztás állapotát meg, az alkalmatlanra szóló határozatot a népfőlkelési névjegyzékbe és a népfőlkelési igazolvány és utasítási lapba bejegyzi és ennek megtörténte után a népfőlkelési igazolványi lapot a tartózkodás hely előjáróságának, az illető egyénnel való kézbesítés végett megküldi.

Ellenben azok az egyének, kik a kórházi lelet szerint a népfőlkelési fegyveres szolgálatra alkalmasak, megvizsgálás és felavatás végett a honvédkiegészítő parancsnokság által behívási parancsokkal beidéztetnek és hasonló módon kezeltetnek, mint a többi szemlére behívott egyének.

Katonák a gazdaságban

A hadvezetőség igen üdvös határozatot hozott mostanában arról, hogy a katonák mezőgazdasági munkák végzésére különböző helyekre az országban kiküldik.

Ez a határozat nagyon helyes és dicséretes eszme. Mert a hadvezetőség is belátta, hogy ha ittbent a földet munkálatlanul maradván nem teremnek elég mennyiségű gabonát, stb., akkor az kihat a harcoló seregre is, mert nem kaphatván elég élelmet, — gyengült testi erővel nem tudnák a magyar zászlót dicsőségre vinni, sem délen, sem pedig északon.

Nagyon jó gondolat volt a hadvezetőségtől és felelőbb praktikus. — Különösen pedig megnyugvására szolgálhat a nagy és kis birtokok tulajdonosainak, akik tekintettel a mindig megújuló sorozásokra — nagy aggodalmakkal voltak eltelve a jövőndő gazdasági munkák bevégezése miatt.

De így nyugodt szívvel nézhetnek a jövő elé, hiszen a szükséges erő rendelkezésükre fog állani. A megyék alispánjai már megkapták a rendeletről való tudósítást s ők fogják a további intézkedéseket megtenni.

Nálunk a mi szűkebb pátriánkban — mint jólesően tapasztaljuk, szintén igen figyelmes a helybeli pótüteg parancsnoksága, mert lép-

ten-nyomon látjuk a helybeli gazdák szekelein ülni a tüzéreket; látjuk őket munkába menni, munkából jönni; s mindenüvé, ahol csak munkáshiány mutatkozik, jut a tüzérek-ből, — a helyi parancsnokság loyális gondolkodását bizonyítva.

Mindenesetre csak így remélhetjük a teljes kitarítás és munkabírással — a várt fényes győzelmet ellenségeink felett.

Ugy látszik a hadvezetőség a legteljesebb igazalméjűséggel és felvilágosultsággal fogta fel az ország közönségének dolgát és azért hozta ezt az üdvös és praktikus rendeletet, mert teljes egyöntetűséggel akar munkálkodni az itthonmaradottakkal.

És ennek a pontos, határozott munkabírásnak meg is lesz a dús eredménye abban, hogy úgy hősiességgel, mint közgazdaságilag legyőzve minden ellenségünket, megvetjük az alapját egy eijővendő, boldog, békés és mindentekintetben kiváló nagy nemzeti lének.

Én.

Elementek a tüzérek.

Ünnep volt, ott volt mindenki, látni akarta a hősokeket, kiket a felsőbb parancs a haza védelmére, a nagy küzdelem befejezésére, a béke, a nyugalom vissza állítására a harctérre küld.

Már szombaton f. hó 1-én kora reggel sürgős-forgás, kocsik, lovak nyargalása mutatott, hogy kis városunkban valami szokatlan, valami nem mindennapi dolog készül. Az ucca élénk, urak és hölgyek sietnek a Flórián-tér felé, hogy láthassák, szerető tekintetükkel szerencsét kívánjanak a harctérre indulóknak.

Az itthon maradt helyőrség kordont húz, kivonulnak a sebesült katonák, a város, a közigazgatás képviselői.

A közönség türelmetlenül várja a hősokeket, míg kürt szó hallatszik, jönnek ők, csupa virág, csupa fényő ág, csupa élet, viritő kert, viruló ifjakkal.

A téren elhelyezkednek, a tábori pap misézni kezd, a katonák feszes állásban várják a mise befejezését. A pap imáját elvégezve, az ágyu tetejére lép, lelkésítő szavakkal küldi el őket a harctérre, bátorságot, az Istenhez való ragaszkodást hirdeti.

A predikáció után feleskettették őket a király, a haza, a felsőbb vezetőség iránti hűségre.

A százados parancsa elhangzott és megindult az üteg, keresztül a főutcán. Az alakokból női fejek hajoltak ki, kendőt lengettek, virágot szórtak... Kürtszó, énekszó mellett vonultak ki az

állomásra,

hol várta őket a célra iderendelt külön vonat. — Nagy gyorsasággal megtörtént a be-vaggonirózás és menázi kiosztása.

Pont egy óraker felharsant a kürt, ki-ki elfoglalta a helyét és Sauer százados kiadta a jelszót az indulásra.

A gép sipolt...

Az egybegyűlt embertömeg éljen és hohcs kiáltása közepett lassan, méltóságteljesen megindult a vonat, vitte őket fel egy bizonytalan cél felé...

Hosszan néztek utána, kendőt lengettek, míg az utolsó waggon is eltűnik, csak a gép füstje mutatta az utat, merre vannak az ifjú hősokek.

A tömeg lassan eltávozott, a pályaudvar kiürült, néhány waggon, egy-két vasuti munkás, meg aztán egy kis leány maradt ott, kék szeme a távolba nézett és várt...

(h. i.)

Használjunk hadisegély - bélyeget!

H I R E K.

Kérjük szépen,

méltóztassék kissé visszaemlékezni a béke idejére. Igaz, hogy már régen volt, de azért talán sikerül. Méltóztassék visszaemlékezni, az én, tegye szívére a kezét és vallja be, de egész őszinteséggel, mennyi készlete volt önnek. Márólholnapra elő Kismember ur, gabonából, lisztből és főképen, mennyi felesleget halmözött föl csak azért, hogy uri házában mindent kész-en találjon?

Ugy-e feleslege nem volt? Ugy-e még készletet sem raktározott? Nagyon egyszerű okból. Mert azért nem lett volna érdemes újabb adóssággal tetézni a többit és mert minék kell készlet, raktár ha mindig be lehet szerezni.

A háboruban pedig készletet gyűjtött és sok helyütt felesleg is akad. Gyűjtötte pedig nem azért, mintha most könnyebben kaphatott volna hitelt, vagy akár mellőzhette is volna azt, hanem óvatosságból, mert hátha nem lesz majd.

Ugy-e bizony méltóztatott értesülni és amugy is sejti, hogy a rekvirálásnak, a felkutatásnak egyetlen fontos célja van? Az a cél, hogy mindenkinek jusson. Nekem is, a szomszédnak is, akik nem voltunk oly szerencsés körülmények között, hogy gondoskodhattunk volna készletből, s abban a biztos tudatban leledztünk már régóta hogy lesz nekünk is mit enni kelendő elosztás mellett és el lehet osztani kelően, mert akinek feleslege van, ha rákerül a sor, odaadja szíves készséggel, mint annyi minden mást a háború folyamán, amiből pedig feleslege volt.

Hiszen nem is kellett volna előre megállapítani az adagokat, nem is kellett volna elrendelni a bevallási kényszert s ezek-folyományaképpen megkezdetni a rekvirálást.

Méltóztassék csak arra a rengeteg közkinccsé vált adományra gondolni; az aranyra, a tollra, az élelemre, a pénzre. Hogyan gyűlt ez garmadába a köznek javára? Ott fónn, az intéző körök megütöttek egyetlen egy hangot: »Kel a katonáknak!«

S mintha minden magyar ember szíve egy ugyanazon villamos áramhálózatba lett volna bekapcsolva, összevegyült minden Lekerültek a féltett jeggyűrűk az uljakról, kihuzták fejük alól a párnákat, megosztották a falatot úgy, hogy a nagyobb darab a katonáknak jutott és a pénz feneketlennek látszó forrását nyitották meg.

Gondoljunk erre a felhívásra s elő a készletekkel! Magunknak a legkevesebbet tartjuk, a többi legyen mind felesleg. Ha nem lesz rá szükség, ugys a miénk lesz, de miattunk szükség ne legyen sehol és soha.

— **Plébánia betöltése.** A városi plébániajavadalma Bibornok Püspök Ur Ó Eminenciája, mint kegyur, *Somlyai* Ambrus sümegei káplánnak adományozta.

— **Dispositio.** *Kárfuer* János vaszari káplán Sümegre helyeztetett át.

— **Halálozás.** *Rothschild* Sándor helybeli fakeskedő hosszú szenvedés után f. hó 28-án este elhunyt. Az elhunytban *Bricht* Viktor városi pénztáros aposát gyászolja. Folyó hó 30-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. A család az alant gyásjelentést adta ki. Öv. *Rothschild* Sándorné, szül. *Grünbaum* Róza és gyermekei: *Bricht* Viktor, *Grünbaum* Róza és *Gizella*, *Vogl* Dóriné *Kata*, *Kemény* Ernőné *Erzsi*, *Rezsni* és *Pál*, úgy az alulírott rokonság a mély fájdalomtól összetört, sajtó szívvel jelentik, hogy forrón szeretett férje, illetve atyjuk, *Rothschild* Sándor hosszú, kínos szenvedés után életének 69. a legboldogabb házasságának 37 ik évében f. évi márc. 28-án este 11 órakor csendesen elhunyt. Mélyen szeretett drága halottunkat f. hó 30-án d. u. 3 órakor helyezték a sümegei izr. temetőben örök nyugalomra. Sümeg, 1916. évi március 28. Családunk letört koronája: Isten

veled! Öv. *Schwarz* Adolfné szül. *Rothschild* Verona. *Rothschild* Adolf testvérei. *Bricht* Viktor, *Vogl* Dóri, *Kemény* Ernő vöi. *Bricht* Gyuri, *Margit*, *Feri*, *Imre*, *Vogl* Bandi, *Lucika*, *Kemény* Magda unokái.

— **Istentisztelet a tűzereknek.** A harcra induló zsidó vallású tűzereknek harcra indulása alkalmából az izraelita templomban f. hó 31-én, pénteken este az Istentisztelet keretében dr. *Pfeiffer* Izák rabbi lelkészt beszédet intézett a katonákhoz, melyben szent kötelességükre és a hazaszeretetre buzdította őket.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik drága jó férjem elhunyt alkalmával ami mérhetetlen nagy fájdalommal szíves részvételükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is az egész család nevében mély és hálás köszönetemet. Öv. *Rothschild* Sándorné

— **Bucsuzó.** Mindazoktól a jó ismerőseimtől és jó barátaimtól kiktől személyesen el nem bucsuzhattam ez uton mondom Isten hozzádot. — *Somlyai* Ambrus plébános.

— **Koszoru megváltás.** A helybeli vendégösök 14 koronát küldtek lapunk szerkesztőségéhez f. hó 28-án elhunyt *Rothschild* Sándor koszorúja megváltása címen a vak katonák részére. Az összeget rendelkezési helyre juttattuk.

— **A lefoglalt fémtárgyak beszoigaltatásának meghosszabbítása.** A hivatalos lap e heti egyik száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét, amellyel július hó 31-ig meghosszabbítja a hadi célokra igénybe vett fémtárgyak beszoigaltására kitűzött határidőt.

— **A zsákok zár alá vétele.** A hivatalos lap a kormány rendeletét közli, amellyel kimondja, hogy jutából, kenderből, lenből és pamutból való zsákszöveteket és új és használt zsákokat, akár üresek, akár nem, a március hó 31-iki állomány szerint legkésőbb április hó 10-ig a pamutközpont utján be kell jelenteni.

— **Iparos is tagja lehet a betegségi-pénztárnak.** A városban jobbezzer olyan kisiparos van, aki egy-két alkalmazottal dolgozik, de ő maga is alkalmazott valamilyen vállalatnál. Ezekre nézve nagy fontossággal bír az a döntés, amelyet a kereskedelmiügyi miniszter most hozott. Eszerint ezután az ilyen iparosok is biztosított tagjai lehetnek a pénztárnak, mert csak az a lényeges, a biztosítási kötelezettség szempontjából, hogy melyik foglalkozás a főfoglalkozás, tehát melyikből nyeri a szóban levő személy túlnyomó jövedelmét? Tehát ezentúl az olyan iparosok, akik jövedelmük nagy részét alkalmaztatásukból szerzik, jogosultak a segélyre és gyógyszere.

— **Május első, kárpáti nap lesz az iskolákban.** Dr. *Jankovics* Béla kultuszminiszter az iskolák igazgatóihoz intézett rendeletében a Kárpátokban lezajlott titáni küzdelmek jelentőségére való hivatkozással elrendeli, hogy május elsőjén délelőtt tíz órakor ünnepélyt tartanak az elemi, ismételő- és középiskolák tanulóiifjúsága számára s méltassák a tanulóiifjúság előtt a haza földje s ezáltal különösen a Kárpátok iránt való szeretetet és háláérzetet apólasa céljából, a Kárpátoknak a világháborúban igazolt nagy jelentőségét. Együttal megengedi, hogy a feldult félvidéki falvak javára gyűjtést indítsanak az intézetek vezetői a növendékek körében.

— **A felmentettek egyenruhában.** Mindazok, akiket a honvédelmi kormány közérdekből bizonytalan időre fölmentett a katonai szolgálat alól, a napokban megjelenendő rendelet értelmében katonai rangjuknak megfelelő egyenruhában tartoznak járni. A rendelet végrehajtása úgy történik meg, hogy az összes fölmentettek behivatnak, népfőlkelő parancsnokságaik alá rendeltetnek, valamilyen katonai ruhát, illetve tisztirangban levők, felszerelési átalányt kapnak, azután az egyenruha viselésének kötelezettségével beosztatnak jelenlegi alkalmaztatásuk helyére. Akik mint B) alosztályú népfőlkélok találtak a népfőlkélok szemléken katonai szolgálatra alkalmassáknak, azok társadalmi állásuknak megfelelő tiszti rangot kapnak, rövid tiszti kikép-

zés után. Ezzel elejét kívánja venni a honvédelmi kormány annak a följelentés-áradatnak, mely a múltban annyi hibávaló munkát adott a honvédelmi minisztériumnak és a katonai parancsnokságoknak.

— **Az árukvitel korlátozása.** A hivatalos lap keddi száma a kormány egy újabb rendeletét közölte, amellyel ismét megtiltja különböző árucikkeknek a monarchia két államából való kivitelét, illetve átvitelét. A tilalom kiterjed 105 árucsoportra és elsősorban természetesen az élelmezés és a hadsereg szükségletének kielégítésére szolgáló termékekre vonatkozik, továbbá azokra, amelyeket a bevétel megszűnése miatt pótolni nem lehet. Ez a rendelet hatályon kívül helyezi az erre vonatkozólag eddig kiadott rendeleteket, mert magában foglalja azokat a tilalmakat is, amelyek a régebbi rendeletekben bocsátottak ki.

— **Tízórakor zárni kell az üzleteket!** A kereskedelmi miniszter szigorú rendelete megjelenti a vásárnap munkaszüneti idővel való betartására. Nálunk a kereskedők a 10 órai zárórát nem tartják be. Figyelmeztetjük az illető kereskedőket a következőknek és a rendelet betartására.

— **Ágyukat öntenek a harangokból.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter átiratban értesítette az egyházi főhatóságokat, hogy a hadvezetőség az egyházi főhatóságok által kimutatott harangokat átveszi. Megalapítja a miniszter, hogy az egyházi főhatóságok szem előtt tartották az állam legfőbb, legélelbevágóbb érdekeit. „Az egyházi főhatóságok ezen akció tekihtetésben elfoglalt-állásponjtja — írja a miniszter — lehetővé teszi, hogy a harangoknak a hadiszolgáltatási törvény alapján való igénybevétele mellőzhető lesz és hogy a rendelkezésre bocsátott harangok kártérítés ellenében való átengedése akadálytalanul megtörténhetik. „A hercegprímás e miniszteri átirat teljes egészében való közlése mellett a következőket rendelte el: A lelkészek kötelesek az átadásra kerülő harangok kóriratait és jegyeit leírni és a plébánia levéltárában elhelyezni; a lelkész értesíteni tartozik az átvétel idejéről a templomatyát és ha lehetséges, a kerületi esperest, akiket meg kell hívnia az átvételhez; a lelkész legyen éber, de igyekezzék a hatóság kezére járni és oktassa ki az átengedés szükségességéről a híveit és akadályozza meg, hogy tudatlan izgatók a harangok átadása miatt a nemzet végső győzelmében való hitét rémhírek terjesztésével megingassák. A hercegprímás ezenkívül az átadásra vonatkozó néhány kisebb rendelkezés tett.

— **Lakodalmaknak is egy órákor van záróórájuk.** A belügyminiszter rendelete folytán március 16-tól kezdve éjjel után minden nyilvános helyiséget be kell zárni egy órákor. A vendégfogadóknak tartandó lakodalmaknak és banketteknek szintén egy órákor véget kell vetni. A kaszinók, olvasókörök nyilvános helyiségeire is kiterjed a záróra, de nem a kaszinók termeire, mert ezek magánlakás jellegűek.

— **Kereskedő tanulónak, felbágnánk jömagaviseletti fiut lakást és ellátást adnánk neki.** Cím: keresztyény fogy szövetkezet *Badacsonytomaj*.

— **Köszönet.** A helybeli kisegítő hadikórház kertjeinek megmunkálására az itt állomásozó cs. és kir. 10-ik lovasított tüzérosztog parancsnoksága 4 tüzért bocsátott rendelkezésre; *Marton* Sándor a kórház kertjét díjtalanul felszántotta; élelmi cikkeket adományoztak: *Handler* Ferencné *Csabrendek*, *Kálmán* Zsigmondné, *Kürthi* Jánosné, *Marton* Sándorné és *Sümegi* Tivadar. — Mindazokért köszönet dr. *Kellemen* Károlyné a kórház háziasszonya.

Felelős szerkesztő **Horvát Imre.**

Szerkesztőtárs: **Németh Böske.**

Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

APOLO

mozgófényképszínház • Ramassetter-utca.

➔ Látni kell mindenkinek! ➔

➔ **A legnagyobb Scherlock
Holmes detektív dráma** ➔

Április 2-án vasárnap szinre kerül:

A SÁTÁN KUTYÁJA

A Conan Doyle ciklus II sorozata.

3 felvonásban.

H Á B O R U S K É P

43. szám Osztrák Magyar hadi híradó.

1. Egy tiroli tábori tüzérezred a stilsferjochi uton.
2. Hajlék a stilsferjochi uton legénység és teherhordó állatok részére.
3. Az Ortleről jövő gyalogos előőrs, utban a Franzonshöhe felé.
4. Gyalogság menetelése az állásokban.
5. Rövid pihenés utközben.

6. Élelmiszerek és munició szállítására rövidebb utat építenek.
7. Jókedv a tiroli császár vadászoknál.
8. Az egészségügyi csapat. Egy 68 éves tiroli vadász. (Standeschütze)
9. Egy 10. cm. haubitzbatteria tüzelése.
10. Milyen jó a magyar dohány.

F Ö L D Ö N K Ö T Ö T T H Á Z A S S Á G

vígjáték 3 felvonásban.

Kezdeté 3⁴ 6 és este fél 9 órakor.

Április 9-én

K Á R P Á T O K H Ö S N Ö J E

dráma.